

cul Dépôt
Ricordi
res-musi-
Guitarre,
res fabri-
ommissions.

tranger.
l'étranger
roduits de
vee autant
que le stig-
ette pour
ger à son-
ence étran-
à redoutes.
l.) Je viens
aint-Aubin
demander
vos Pluies
e soufrais
er que tout
ure, et que
tredit, les
si vrai, que
rois boîtes
toutes mes
rennent en
quel toutes
en faire des
lettres et je
sonnes qui
n'street»
nt, Paris.

AREL
infaillible
ilots, etc.
la boîte.
ch de cou-
Succession
2, Rue Ste
marie, Paris

YAUX
infaillible
ilots, etc.
la boîte.
ch de cou-
Succession
2, Rue Ste
marie, Paris

NTIN.

պայտանի
SCHICKLER

I

isite
se
riage
nce

des

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱՅՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թիւրքիայի և Ռուսիայի համար տարեկան 23 Փրանզ
Ուրիշ ամեն տեղերի » » 20
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ փոստի ծախքը :
Բաժնէ գինները կանխիկ կը վճարուին : Վեցամսեայ կամ ե-
ռամսեայ բաժնորդութիւններ ալ կընդունուին , առանց ոեւէ յա-
ւելման բաժնէ գինն վրայ :
Խմբագիր-Տնօրէնին հետ կարելի է անանուիլ խմբագրատունը
(rue Vacon, 50) ամեն օր կէսօրէն յետոյ , Ժամ 2 էն մինչեւ 4 միայն :

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 51

1886 Փետրվար 10

(ՅՈՒՆՎԱՐ 29 Հ. Տ.)

ՁՈՐԵՐԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կը հրատարակուի իր . և Շրթ . օրեր

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Մանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով :
Մանուցման 1 միջակ գիրը 1 ամիսով կարժէ . 1 զլխագիրը 2
ամիսով :
Նամակ կամ ծրար պէտք է զրկել խմբագրութեան հետեւալ
հասցեով . M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal Arménia,
MARSEILLE (France)

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de S
Rédaction (Rue Vacon, 50).

ԲԱՅՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Շնորհակալութիւն առ Պ. Մուշեղ Մե-
լիքեանց եւ առ ամենայն համակիր հա-
րեւանդա (նամակ Մեծ. Պ. Կ. Յակոբեա-
նէ) . — Նամակ Ռամանիակն (Պօրուշակն) .
— Երազական մամուլը եւ Արմ. Նիա . —
Պ. Ճիւրք Պրայի ճոր պարտօնը . — Էջ-
միածնի ճեմարանը . — Հայերի ի Թիւրքիա .
Տրանսպան յարեր . — Արեւելեան խըն-
դիր . — Առեւտրական . — Մանուցումներ .
Բանասիրական (Հիւն Հիւն) :

Ա. Զ. Դ.

Խմբագրատունը փոխադրուած լինելով
Vacon փողոցի 50, կը խնդրուի չորհել
նամակներն այսուհետեւ Rue Arménie,
2, այլ պարագայէ հետեւեալ հասցեով .

M. PORTOUKALIAN, Rédacteur
du journal «Arménia». MARSEILLE
(FRANCE).

24 Letterstone Road Fulham S. W
Lafont, ֆետրվար 4, 1886 .

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԱՌ Պ. ՄՈՒՇԵՂ
ՄԵԼԻՔԵԱՆՑ ԵՒ ԱՌ ԱՄԵՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԻՐ
ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Մեծապատիւ Խմբագիր ,

Ձեր պատուական լրագրի միջոցաւ
կուգամ սրտադին շնորհակալութիւնս
յայտնել Կիպրոսի բարեկամին Պ. Մե-
լիքեանց Մուշեղի , վասն այն նուէ-
րի զոր ձեր միջոցաւ ինձ առաքեց .
Իւր առ ձեզ ուղղած նամակն զոր
ԱՐՄԷՆԱՅԻՆ մէջ հրատարակեցիք ,
զիս ի խորս յուզեց . յուզեցնակ ամեն
դասի պատկանող հայեր : Պ. Մու-

շեղ գործով և արդեամբ օրինակ մ'է
վեհ հայրենասիրութեան որուն մեր
բոլոր դասաւորի եղբարք լաւ կընեն
հետեւելու . Իւր նամակն կենդանի ա-
պացոյց մ'է Հայաստանի բրիտանիայ
կրած բազմոտեան նեղութեանց ,
զրկանաց և չարարանաց :

Երկու տեսակ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
կայ մարդկային սեռին մէջ . մին ԵՐԿ-
ՆԱՅԻՆ և միւսն ԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ : Ինձ
հանելուկ մը եղած է թէ ինչպէս կը
լինի որ այն դասի անձինք որ ինք-
զինքնին Երկնայինն նուիրած կը
նեղեցայցեն ու կը հռչակեն և երկ-
նային հայրենասիրութիւն կը քա-
րողեն , մերթ' բոլորովն զուրկ են աշ-
խարհային հայրենասիրութենէ : Արդ ,
որովհետեւ Տէրն մեր Փրկիչ ինք ա-
մենակատարեալ տիպարն եղաւ . աշ-
խարհային հայրենասիրութեան և նա-
խապէս եկաւ Իսրայէլի կորուսեալ
ոչխարքն փրկելու , կը տարակուսիմ
յոյժ այդ դասի անձանց երկնային
հայրենասիրութեան վրայ որք իրենց
աշխարհային գործերուն չեն ապա-
ցուցաներ թէ ճշմարտ հետեւող են
Քրիստոսի և չեն ցոյց տար Աշխար-
հային հայրենասիրութիւն :

Շատ քրիստոնեաներ , և մանա-
ւանդ հայ քրիստոնեաներ բացար-
ձակապէս կը սխալին կարծելով թէ
յետ մահու միայն արքայութիւնը պի-
տի վայելել : Դժոխքն ու արքա-

յութիւնս յայտ աշխարհի կ'սկսին :
Հայրենիքի փրկութեանը , աղատու-
թեանը , բարօրութեանը համար աշ-
խատելն , ճգնելն և մինչև իսկ զո-
հուելն ու մեռնելն արդէն արքա-
յութեան երջանկութեան կամ երա-
նելութեան համար առնել է : Քրիս-
տոնեական փրկութիւնը և բնորոշու-
թիւնը այսնեղեցայ կեանքիս մէջ փնտ-
ռելու եմք : Աստուած որ զմեզ տեղ-
ժեց և ապրելու անդհահատելի պար-
գէն տուաւ , չկամիր որ մեք մեր
նիւթական , մարմնական և հոգեա-
րական պէտքերէ զուրկ լինիմք կամ
տոնոցմէ մին միւսին բացարձակապէս
զոհեմք : Ուստի մեր պարտքն է
սիրել զիմեալ մեր անձն , միտքն ,
մեր կեանք և մեր ինչքն և զանանք
կրթել , պահել ու պաշտպանել : Արդ ,
այս չը լինիր առանց անթերի պահ-
պանութեան բոլոր բնական և Աս-
տուածային օրինաց , որոց մի մասն
մեր մարմնային կատարեալ առողջու-
թեան կը պատկանի և միւս մասն
մեր հոգեւորականն : Ուստի Հայաս-
տանի այժմեան վիճակին մէջ ամեն
ճՇՄԱՐԻՑ և արի հայու պարտքն է
հետեւել մեր բնառակիր եղբոր օրի-
նակին վասն փրկութեան հայկական
ընկերութեան ի Հայաստան , վատահ
լինելով թէ այս փրկութեան պատ-
ճառաւ պիտի օգտուի Հայաստանի
բոլորովն ժողովուրդն , և նաեւ ոչ

ի սակաւս նոյն իսկ Օսմանեան տէ-
րութիւնն : Նոյն ձեռք բերելու եմք
մեր արկնակցայ փրկութիւնը և յե-
տոյ խորհիլ այլոց իրաւանց , այլոց
գերելիանութեան : Արդ՝ գամք քն-
նելու թէ ի՞նչ է հայրենասիրութեան
մտացածինը , իսկապէս . «Հայրենասի-
րութիւնը բարձրանալով մտացածին
կը հասնի երբ նա այնչափ կը սրբա-
գործուի մարդկային կիրքերով և
այնչափ կը փառաւորուի երեւակա-
յութեամբ որ մարդուս բոլոր գո-
յութեանը իւր ներշնչութեամբ կը
թափանցէ , տաժանելի աշխատու-
թիւնը կը գերեցնանայ , չարարանք
կազմուանան մահն կը քաղցրանայ
հայրենիքի ծառայութեան մէջ : Եր-
բէք , լսի իմաստուն հոգածութիւն
մը վասն ազգի մը նիւթական շա-
հուց , կամ պարծանք նորա լայնա-
տարած իշխանութեան կը բաւեն
հայրենասէր գիւցաղն մը գոյացնե-
լու : Սա է հայրենեաց զգացումը ու
գաղափարն , զոր իւր արեան մէջ
զգալով իւր սրտի բոլորակն կ'զգայ-
սա է որ զոյն իւր անձնէն հեռաց-
նելով իւր ազգին հետ կը միտադրէ ,
որ իւր անձնաւորութիւնը ինչպայ-
նելով կը հաւատարմեցնէ ազգային անձ-
նաւորութեան շարին և մեծութեան ,
որ իւր արտին և ուղեղին մէջ հասել
և վստել կուտայ ազգային խորհուրդ-
ներ և ազգային կիրքեր , և այս այն

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԻՆ , ՀԻՆ

(Շարունակութիւն 50-դ թիւէն եւ վերջ)

Օրհներ , սիրելի պառաւ : Նա օրհնում է ,
անընդհատ օրհնում է , թէ և զրա հա-
մար մեծ ոյժ է գործում և աւելի շատ
խոսող է հանում դատարի կուրծքից :
«Աստուած քեզ բարիտայ» , ասում է նա :
Արտասուք թրջում են աչքերս , սիրտս
յուզուած տակն ու վրայ է դառնում :
Նա երկար վայելել է Աստուծոյ բարեքը :
Նա գրեթէ մի դար տեսել է նրա սքան-
չելիքը և այժմ նա բուականացած է :
Նրան բարեք տուած Աստուածը կարող
է ինձ էլ տալ ինչո՞ւն չէ : «Իսկ ես եղել
իմ տան բարեկամը» , շարունակում է նա :
Հպարտանում եմ այդ կոչմամբ . հպարտ
եմ , որ այս կիսաւեր հին հայ տան բարե-
կամ եմ : Իսկ այդպիսի տներն են կենդա-
նի առաքելութեան օջախը :

Պառաւ լուսն : Աչքս գցեցի դէմ ու

դէմ պատից կախ արած հայերու վրայ :
Նա արդէն չի կարողանում իր պարզ ու
անհաւա պաշտօնը կատարել : Ժամանակը
զրկել է իր եղծող կնիքը և նրա վրայ .
քուրսու հին կապերտը հագել նկատելի է
նրա մէջ . իսկ մի անկիւնում երեւում է
մի ուրուական . դա հիւանդի դէմքի կէ-
սին է : Այդ կէսին նայելով ես մտածում
եմ յարգելի ծերութեան մասին : Ման-
կութեան օրերում խեղճ տատիկը որքան
խրատել է ինձ : Փանի անդամ կը լինի
նա սցալիսի բոլորներ տեսած . իմ հայ-
րը , եղբայրները , իմ մօտիկ ազգականնե-
րը մեռել են նրա ծնկի մօտ . և նա է ե-
ղել տան միւրթարիչը , սպառնալի տի-
գիւնը : Բայց այժմ , Այժմ նա դնում է
լիւցուց կամ միւս օրը կը փորեն մի սառն
գերեզման . դրանից յետոյ երկար երկար
ժամանակ այս թաղի կանանց մէջ այլ ևս
չի երեւալ բարձրահասակ յաղթանդամ
Շողակաթը : Դատարի է նրա տեղը , յա-
ւիտեան դատարի : Ո՛ր դնաց : Մարդիկ
շատ լաւ գիտեն , մարդիկ չեն էլ հարց-
նում : Միայն մտածում են թէ խեղճ որ-
քան ուշ դնաց : Ի՞նչ տեսակ է այդ ճա-
նապարհ . Օ՛հ , ես գիտեմ . մի հանդիստ

ճանապարհ , որ բաց է միայն օրհնողների ,
ուրիշ բարին ցանկացողների համար . . .
Գնա , խեղճ պառաւ . . .
Կրկին անդամ նա օրհնում է ինձ . կըր-
կին անգամ արտասուքներս թափվում
են : Աստուած իմ , այս մենակ տունը ,
այս հին աղքատութիւնը , որի մէջ միայն
երկու կանայք կան . մէկը միւս աշխար-
հի բնակիչ , իսկ մէկը մեր տխուր իրակա-
նութեան ցաւեցնող պատկեր : Եւ այս-
տեղ այսքան օրհնանք , այսքան բարի
մտքեր : Խաղաղ բոլոր , օրհասի բոլոր :
Ինտիմութիւնը ինչպէս ստեղծում է առանց
մարդկային զիտութեան օգնութեան ,
այնպէս էլ տանում է :
Չը կայ խեղճի սիրելի , ծերութեան նե-
ցուկ որդին , որ վերջին անգամ փակէ իր
յոդնած աչքերը և յանձնէ հողին : Նա
ինքն է եղել այդ երիտասարդի աչքերը
փակողը . և այժմ մահուան դրկից նա տես-
նում է միայն իր սրբի հարսը , որին պահ-
պանել է աչքի պէս , որին հաց է տուել . . .
Այժմ ո՞վ կը լինի նրա պահպանը , մի՞թէ
օրհնանքը , մի՞թէ բարեմտութիւննե-
րը : Շատ կարելի է . . .
Բարի գիշեր մաղթելուց առաջ մտե-

նում եմ պառաւին , բռնում եմ նրա ուսած
ձեռքը և վառ զգացմունքով համբուրում :
Յուրա է ձեռքը , ոսկորացած բազուկը
փայտ է դառել : Անիծեալ արտասուք .
կրկին խեղճում եմ ինձ : Սիրելի պառաւ ,
բարի գիշեր , Աստուած բարի տայ քո հո-
գուն : «Ամէն» , մրմնջաց նա խոսացե-
լով : Այդ էր նրա վերջին միտքարութիւ-
նը : Կրօնական միտքարութիւն . . . որ-
քան սեպուհ ուղեկից շնչահատ մար-
դուն :
Թաց աչքերով դուրս եմ գալիս հին
խորժից : Երեւում է , որ այդ շինուածքն
էլ երկար չի ապրելու : Օրհնալը , երեւի ,
շուտով կը յաղթէ և գրան :
Նա կը փրկ :
Բայց թէ և իր ծանր ծածկի տակ մահ
պատճառէ երկու անմեղ արարածների ,
այնու ամենայնիւ մարդկանց լեզուով դա
կը նշանակէ կենդանութիւն : Խորտակ-
վելով հինը կը նորանայ , կը կենդանանայ :
Բայց կենդանին հինի շնորհիւ միւս
մահանում է . . .

ՌՈՒՍԱՀԱՅ

աստիճանն որ վերջապէս այն ամեն զրկանք, որ իւր երկրին կը լինին, կ'զգայ իւր զրկանք իւր անձին, և այն ամեն զրկանք որ իւր երկրին գործած է, իւր մեղք մը որու ինք, անձովին է պատասխանատու: Այս պէս կը նկարագրէ Անգլիացի հեղինակ մը զհայրենասիրութիւն. ուստի նախ ներկայեցի իրենց ուշադրութեան այս սահմանումն, խնամքն ալ պէտք ունի հարապարակաւ յայտնել իմ բառն չնարհալովութիւնը ձեր պատուական «Արմէնիա»ի միջոցաւ այն ամեն գնահատական և շնորհակալութեան ցայցերուն, զոր բրին Ռուսմանի, Ռուսիայ, Թուրքիայ, Դաշղիայ, Անգլիայ, Եգիպտոսի, Ամերիկայի, Հնդկաստանի և Պարսկաստանի հայեր: Մասնաւորապէս շնորհակալ եմ Պարսկէի Ազգային վարչութեան և Կ. Պոլսոյ հայ երիտասարդութեան առաքած ուղերձներուն համար, զորս արդէն գիտցուցած եմ իրենց: Ընդունած եմ նաեւ սիրոյ, յարգանքի, և քաջալերութեան նամակներ անհատաց կողմէն:

Ընտրեալ հայրենասէր լինելն մի ճանապարհ մ'է որոյ մէջ ոմանք յառաջ կ'երթան և ոմանք յետ կը մընան. առաջին պէտքն է գիտնալ մեր երկրի անցնալն և ներկայն, և ասոր անտեղ պարտիք դնել ազգային իրազեկութիւն. երկրորդն է ԿԱՄԲ ծառայելու մեր հայրենիքի և ազգի գործքով և ոչ թէ լոկ խօսակցութեամբ կամ ժամով ծառայութեամբ: Այս ամեն պէտք է ուրախանալք և ցնծանք երբ տեսնենք որ գտած եմք մի ճանապարհ որով կարողացած հմբ իսկապէս ծառայել մեր հայրենիքի, ունենալով ի մի ձեռին Աւետարան և ի միւսին քաղաքակրթութեան յատուկութիւնն և ո՛վ մեղի պիտի դիմագրէ. ո՛չ սք, ո՛չ բուրդն, ո՛չ թուրքն, ո՛չ փաշան և ո՛չ ալ փաշան: Այժմ հայոց առջև կայ երկու ճանապարհ որոյ մին է դերութիւն, ստրկութիւն, վատութիւն և միւսն է փրկութիւն, ազատութիւն, հանգստութիւն, բարօրութիւն և երանելութիւն: Ռուսի, ո՛վ արեւելից եղբարք իմ, ո՛վ գաւառիւնք Հայիկ և սերունդք արեւոյ, ընտրեցէք այս ճանապարհաց մին և այնպէս վարուեցէք: Ժամ է գործելու: Ընդունեցէք, հայրենասէր խմբ, խմբին յարգանքս հաւատարմք:

Կ. ՅԱԿՈԲՅԱՆ

ՆԱԽԱՆ ԲՈՒՄԵՆՆԱԼԻ

Պարտաւ, 17/29 յունիս 1886.

«Արմէնիա»ի 40 րդ թիւն մէջ տեսաւ Արդոյ Պարոն Անատունի ընտիր զրէն ելած մի նկարագրութիւն բաւական ճիշդ և ընդարձակօրէն, ընդհանուր Ազգայնոց վերայ որ ի Ռուսմանի. հասկ տեսն և ես որ եմ ընկել Պոթուշանցի՝ չեմ կրնար բարձրօրէն անտարբեր մնալ և քանի մը խօսքով դէժ մի անկարելի չի ներկայ Պոթուշանու սիրելի հայրենակ-

ցաց անցելոյն և ներկային վերայ. — ՊՈԹՈՒՇԱՆ,

Որ երբեմն երկրորդ Հայաստան կը յորջորջուէր Ռուսմանի մէջ, Պոթուշան, այն մարդաշատ քաղաք կըսեմ որ մի դար յառաջ 1000 էն աւելի հայ բնակչօք և հարուստ գերդաստաններով զարդարեալ էր, այսօր նոցա թիւը անանկ վար իջած է որ համարեալ թէ քառորդիւ չափ մնաց: Պատճառը դիւրին է գուշակել:

Ի հարկէ այսպէս լինելու է մեր ազգին տնտէս ամեն տեղ, քանի որ անկեալ ազգ մի եմք, Հայրենիքէ հեռու, աշխարհէն չորս կողմէ ցրուած, անմիաբան և անտարբեր կեցած մնացած ազգ մը: —

Ո՛հ, ո՛ տայր ինձ վայելել զայն օր երջանիկ, յորում տեսնէք զԱզգ իմ ժողովեալ ի մի, և զի գործեն յօգուտ աշխարհին իւրենց՝ առ ի վերակենդանացանք և ի բարձրացուցանել զայն յիշխանութիւն վերանորոգեալ գահայն. իցիւ թէ նախագուշակ մի հանդիսանայի իմ տառապեալ ազգիս: Օ՛հ ուրեմն յառաջ Հայկոյ — սերունդք քաջ, գործեցէք և մի վրահաւոր, մինչդեռ համակրական և գեղեցիկ յոյսեր կը խոտաւորին Ազգերուս նկատմամբ: —

Թերեւ ներուի ինձ, ո՛ւ ազնիւ ընթերցողք իմ, զի այսչափ հեռացայ բանիւս. իմ նպատակս է լո՛ւ Պոթուշան ազգայնոց մասին փոքր ինչ տեղեկութիւն տալ, սակայն ազգիս սէրը աւելի հեռուն քշեց զիս: —

Արդ գամ ի շարունակութիւն: Իւր ի 1060 թուականին Գրիտառի, յորժամ նախնիք մեր բաղմութիւն Անեղոց միաբանեալ ելին ի Հայաստանէ և սկսան ուղեորել դէպի յոյս աշխարհ, ո՛չ թէ ձեռնուռայն, այլ մեծաւ հարստութեամբ ելին և ժամանեցին աստանօր, և այն աստիճան հարուստ որ տէրունի գանձուն ևս փոխառութիւն տեսնէին. զորօրինակ Խէուլեան և Պուղաղեան ազգաշուք զարմերն, որք ապա և նախարարք ընտրեցան: Աստ կեցած են հայք ոյք մինչև երկրի իշխանական գահէն արժանացան, Յովհաննէս և Դասապար անուամբ. զայսմանէ վկայէ նոցայն իսկ ազգային պատմութիւն, զոր մի ժամանակէ յետոյ ջնջեցին, յառաջ եկեալ յոյսերիմ տեղութիւնէն յունաց որ առ ազգ մեր և ահա՛ այն զանգուածն է զոր ժառանգաբար յորդաց յորդի առեալ անեցաւ յայն աստիճան՝ մինչ զի այսօր բաւական մեծ հարստութիւններ գիլած են մեր ազգայինք, որ այժմ մեծաւ մասամբ զբաղին երկրագործութեամբ. տմանք իւրեանց իսկ սեւեռական գիւղօրէիք, որք և առաջին կարգի հողատերք կոչին: — Նշանաւոր են ի սոցանէ յատկապէս Կոյլուեան ազնուատոհմ սերունդն, որքան հարստութեամբ այնքան և բարեգործութեամբ. այցա արդեամբ և առատ տուրքերով հրճուն այսօր մեր գաղաց և եկեղեցիք մի մեծաքանակ գրամադ լիով, որոյ հատոյթին կը պահուին երկուքն ալ թէ՛

գաղաց և թէ՛ եկեղեցիք: Երկուք են աստ մեր եկեղեցիք, մին յանուն Ս. Երրորդութեան, զոր շինեալ է աշխուղարմ բարեպաշտ մին Խէուլեան Անտոն աղայ, յամի Տեառն 1775 սեպտ. 1. և որոյ հիմնադիրք կոչին այսօր մեծանուն և ազգասէր Կոյլուեանքն արդոյք, քանզի մայրական կողմէն ի նոյն իսկ և ի յազնիւ սերունդէ են սերեալք: —

Գալով երկրորդին որ յանուն Ս. Առնուածածնի է կառուցեալ, սորա շինութեան թուականն և ո՛չ ուրեք տեսանի այսօր, այլ սակայն՝ առանդական կերպիւ պատմի թէ՛ 500 տարւոյ մի հնութիւն ունենայ. որ և հաւանական թուի մեզ այս, զի Հայր Մինաս Բժշկեանն ևս իր «ճանապարհորդութիւն ի Լեհաստան» գրքին մէջ կը յիշէ կարծեմ Պոթուշանու մերս այս եկեղեցիք: — Եւ ո՛ր աւելի ապացոյց քան զայն ձեռագիր Աւետարանն որ կայ ցարդ ի թանգարանի մերում, գրեցեալ ի թիւն 1822, յամէ վերջական: —

Այսքանս և եթ մեր եկեղեցեաց վրայ խօսելով՝ կանցնիմ լուսնութեամբ քիչ մի ալ ուսման տաճարներուն վերայ ճառել, որք մեծ են քան զեկեղեցիս: Պոթուշան քաղաքին մէջ ունինք նաեւ երկու բարեկարգ գաղութներ ալ, զորս վառ սրտով պահած են ցարդ մեր ազգայինք. մին՝ մանչ աղայոց հաստատութիւն ի 1883 թուականէ, աստ կը յաճախեն երեսնիւ չափ անձեռնհաս աշակերտք (երբեմն 200 մինչ 250), սոցա հանդերձ և գրքերու պիտոյք տեսչայս Հոգաբարձութիւնն է որ կը հոգայ ամեն ժամանակ: — Երկրորդն ալ աղիկանց, զոյս տուն փառաւոր կամ տեղի ուսման նուիրած է ազգիսն. մահ յիշատակաց արժանի ի հոգեւոյս խաչերես աղայ Կոյլուեանն, ուր կանգուին հայ և ուսմէն լեզուներէն զատ՝ գաղղիներէն և գերմաներէն լեզուներն. աստ ևս կը յաճախին 50 էն աւելի աշակերտահիք և նաղելի հայ օրիորդիկներ, ընդունելով մէջերնին երկու կամ երեք օտարուհի. յոյժ գովելի են մերալեւոյք որքան եկեղեցատիրութեամբ ևս առաւել գաղղոյստիրութեամբ, քանզի Հայկազնէն լեզուն պարսաւորիչ է մեր գաղղոյներուն մէջ մինչև անգամ և օտար յաճախորդաց. նա մանաւանդ օրիորդաց գաղղոյք, որ կրնայ միջիլ լուսաւոր ազգաց գաղղոյներուն հետ, և այս շնորհիւ միմիայն աղնուատոհմ աղայ Ժարժ Կոյլուեանի որ նախագահն է տեղւոյս Բարեգործական ընկերութեան: Ներեցէք մոռցայ բնել թէ ունինք և մի ազգային հոգաբարձութիւն. Հոգաբարձութիւնս վարէ նաեւ զպաշտան փոխանարդութեան Սրբազան Պատրիարքին Կ. Պոլսոյ (Վաւերացեալ յատուկ կնիքով և յաւերժայիշատակ ՆերմէՍ հոգեւոյս Կաթողիկոսէ Աշտարակեցոյ), հակելով թէ՛ եկեղեցական և թէ՛ գաղղոյական կարգապահութեանց վերայ, որոյ անգամբ ընտրին ի հասարակութիւն քաղաքիս,

պաշտան ունենալով աստեւ աստեւ ժողով կազմելու և ազգային հաշիւները և անասական գործերը տեսնելու: — Սոյն օրինակ ընտրութիւն կը լինի և Ընկերութեանս անդամաց, որոյ նպատակն է օգնել աղքատիկ մանկաւոյն և բոլոր անձեռնհաս աշակերտութեանց գաղղոյք՝ ցաւարտ վեցամեայ շրջանի ուսմանն. աստ կը գաւախտեն գիտնական Տէր Պօղոս աւագ քահանայն, երկու վարժուհիք. մին՝ Արմէնուհի և միւսն Ռուսմէն, չորրորդին ալ գաղ. և գեր. լեզուաց համար Պ. Դոգարսիկ, լիսէի առաջին կարգի բրօֆէսօրներէ մին. նիւթերը կ'աւանդուին Ռուսմանական նախարարութեան ծրարքին համեմատ, ոչինչ նուազ և մայրենի լեզուն մէջ: —

Կայ աստ հնաւանդ մի սովորութիւն ևս, որ նախ՝ երիտասարդաց կամ Պրատապայի ընկերութեան կը պատկանէր, իսկ այժմ անցած է առ Բարեգործական ընկերութիւնն. այս բարի սովորութիւն շատ նպատուօր է աղքատ դասուն համար: Տարին երկու անգամ հացկերայթ կամ մատաղ կը պատրաստուի 8 էն մինչև տասնէն զոհելով, յատկապէս ի տօնի Սրբոյ Յակովբայ և ի Վերափոխումն Սուրբ Առնուածածնի. հաւաքած ստակերնին ալ առատօրէն կը բաժնուի տղատոաց: Այս ալ կարծեմ Հայաստանեայց հին սովորութիւններէն մին բլլալու է զոր ուրիշ բարի սովորութեանց քով զայս և պահած են մեր ազգայինք:

Այսքանիւս և եթ մեր Պոթուշանաւ ազգայնոց կայութեան վերայ համառօտաբար խօսելով խնդրեմ Մեծաղայ Խմբագիր Տէր, շնորհ ընէք Ձեր «Արմէնիա»ի սխալներուն մէջ անկիւն մի շնորհելու ամա, որոյ փառն կանխու իմ շնորհակալիքս յայտնելով՝ մնամ և այլն:

ՆՅԻ. ՁԵՆՆԵՆԱՆՑ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԱՍԻՈՒՐ ԵՒ ՍՐԲԻԵՆԱ

Փարիզի Le Matin լրագրի վերաբերված թիւ թիւին մէջ կը կարդանք հետեւեալ հետագիրը «Անյաշու ելած մի յեղափոխութիւն» վերնագրին տակ:

Լոնտոն, 6 փետրվար
Այս առաւօտ Daily Chronicle կը հրատարակէ հետեւեալ հետագիրը որ ստացած է Վիեննայի թղթիկակցէն. «Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ եղած են Թիւրքական Արմէնիայի մէջ ուր տեղական իշխանութիւնները միտքութիւնները գտած են: Մեծ քանակութեամբ զէնք բաժնուած էր ժողովրդին»:

Daily Chronicle լրագրի վերաբերված թիւ թիւին մէջ Կ. Պոլսէն տրուած հետեւեալ հետագիրը կը կարդանք:

Կ. Պոլս, 72. (փետր. 2) գիշեր Պաշտօնական շրջաններին մէջ լուր կը պարտի թէ մի քօնիք պիտի գուժարուի Փարիզ, Պաշտօնական տէրութիւնների ազգայնի խնդիրը կարգադրելու, Պէրլինի գաղնագրի պայ-

մաները բարեփոխելու և Արմենիայի մէջ Թիւրքական վերանորոգութիւններն ինքիւ յաղթելու համար :

Պ. ՃԵՄԵՐԱՆ ԳՐԱՅՍԻ ՆՈՐ ՊԱՇՏՈՆԸ

Աւարական թեմերէ կիսմանք որ անգլիական նոր նախարարութիւնը կողմէն յետոյ, հայաստան Պ. Ճեյմս Պրայս Արտաքին գործերի պաշտօնատանը Պետական Բ. քարտուղարի պաշտօնին կոչուեալ է :

Կը փութանք մեր խնդակցութիւն և շնորհաւորութիւններ յայտնել հայ ազգի մեծ բարեկամ Պ. Ճ. Պրայսին իւր նոր պաշտօնի համար :

Պ. Պրայս խոր հմուտութիւն ունենալով Արեւելեան խնդրին վրայ որ Անգլիայի արտաքին քաղաքականութեան մի կարեւոր մասը կը կազմէ, յոյս ունինք թէ իւր պաշտօնավարութիւնն օգտաբեր կը լինի թէ՛ իւր կառավարութեան և թէ՛ Արեւելքի քրիստոնէայ ժողովուրդներին :

Երէկ Մարտիկի հայ գաղթական նութիւնը շնորհաւորեց Պ. Ճ. Պրայսի նոր պաշտօնավարութիւնը հետեւեալ հեռագրով .

(Մարտիկի հայ գաղթականութիւնը կը մատուցանէ ձեզ իւր անկեղծ շնորհաւորութիւններ, Ձեր պատական երկրորդ քաղաքական անուանուելուն համար արտաքին գործերի պաշտօնատան մէջ : Կը խնդրէ որ յիշեք Արմենիայի դժբաղդ վիճակը և իւր օրինաւոր պահանջները :

Սահակ քահանայ իւթիճեան
Հովիւ հայ գաղթականութեան

ԷԶՄԻՍՏԻ ՃԵՄՍՐԱՆԸ

Կովկասի հայ լրագրողներին մէջ կը կարգանք որ բժիշկները քննելով Էլմիստի ձեւմարանի աշակերտներին առողջական վիճակը, գտած են որ 82 աշակերտ միաստուած են տրախոմ (trachomma) կոչուած աչքաքայտով : 44ը փտանդաւոր և փոխադրական տեսողէն, իսկ 38 չոր տրախոմ ունին որ թէև փոխադրական չէ, բայց և թէ լատ չդարմանալի, կրնայ փոխադրական և փտանդաւոր դառնալ : Ուստի Վեհապատ Կաթողիկոսին հրամանով, 29 երթիկեկ աշակերտներ դատաւարութեան դադրած են մինչև որ բժշկուին, իսկ զիշերթիկներն ալ իրենց հայրենիք վերադարձաւ են որ եթէ մինչև ամառային արձակուրդը առողջանան, վերադառնան ձեւմարան : Իսկ հետագայ տեղերէ եկած մի քանի հիւանդ աշակերտներին պահած են Կապարապատի հիւրանոցին մէջ, ընդ խնամով ձեւմարանի բժշկին :

Վաղարշապատի երթիկեկ աշակերտներէ հիւանդներին համար ալ, Նորին Վեհապատութիւնը մի սենեակ յատկացուցեր է հիւրանոցին մէջ որ ամեն օր գտն և իրենց աչքեր ցոյց տան ձեւմարանի բժշկին :

Այս առիթով բոլոր աշակերտնե-

րին ալ 2 չարաթի չափ արձակուրդ տրուած է :

ՀԱՅՏԵՐ Ի ԹԻՒՐԻՒՄ

Թիւրքիայի հայերի կեդրոնական վարչութեան Կրօնական և Քաղաքական Ժողովները որոշեցին երկրորդական վկայագիր տալ Կարինի առաջնորդ Գեր. Մաղաքիա Ծ. Վ. Օրմանեանի, Կարինի ազգ. Ժողովի առաջարկին համեմատ :

Խառն Ժողովը նոյնպէս վաւերացուցեր է Գեր. Մաղաքիայի եպիսկոպոս Իզմիրլեանին Նգիւղոտի առաջնորդ ընտրուելը :

— Բաւական տարբեր առաջ Կ. Պոլսի լրագրողները հրատարակած էին թէ Պ. Բիւզանդ Գարակէօզեանի Ժառանգորդները մի Առեւտրական վարչարան պիտի բանան ուր 40 ձրիավարժ աշակերտներ պիտի ընդունուին, Գարակէօզեանի կտակին համեմատ : Սակայն մինչև այժմ այդ կտակ անգործադրելի մնացած էր :

Ազգ. վարչութեան Խառն Ժողովը յունիս 29ի նստին մէջ որոշեցին Երանակցութեան մօտեւ Գարակէօզեանի Ժառանգորդներին հետ, կարգադրելու համար այդ խնդիր :

— Զմիռնի հայ երկրատարութիւնը, յունիս 13/25ին, Ազգային բարեբար Սպարթաքեան Յովհաննէս է. ֆէնտիի տեղին օրը, փառաւոր հանդէսով զնացեցին Նորին Վեհապատեան տպարանը և Նշան երախտադրութեան մի ծաղկեփունջ նախերէ :

ՅԻՄՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեսփոխանական Ժողովը փետր. վար 6ի նստին մէջ 116ի դէմ 344 ձայնով մերժեց քաղաքական յանցաւորներին ընդհանուր ներքում տալ որ առաջարկած էր Պ. Հանրի Րօշֆօր : Հանրապետականներն 260 քուէ տրուած էր մերժման համար, աշակերտներն ալ 70-80 քուէ : Իսկ ընդունուած էին աշակերտներ 80-83 քուէ ծայրայեղ և արմատական ձախալողներին :

Պ. Հ. Րօշֆօր իւր առաջարկ մերժուելուն հետեւեալ օրը հրաժարական տուաւ երեսփոխանական պաշտօնին :

— Ի նպատակ Տըքադիկի բանտարկեալ գործաւորներին ընտանիքներին մի միջին գումարուեր է Փարիզի մէջ Cri du peuple խմբագրութեան նախաձեռնութեամբ : Նախագահած է Պ. Պայլի, Փարիզի երեսփոխան և ներկայ գտնուած են Պ. Քամէլինա (Փարիզի) և Ս. Պոպլե (Մարտիկի) երեսփոխանները, Լուիզ Միշէլ և 3000ի չափ յերաժարականներ : Կառավարութեան դէմ սատակ տանող սոցիալիստները կը գտնուեն Վալթրէնը սոցալ-նոգ գործաւորները բանտարկելուն համար և ի նպատակ նոյն ընտանիքներին հանգանակութիւն եղած է : Ոչ մի միջոցաւ չէ պատահած :

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Փարիզ, 6 փետրվար

Վիեննայէն կը հեռագրեն թէ այլևս հաւանական չկարծուիր որ մեծ պետութիւնները մի նաւային ցոյց տան Յունաստանի դէմ : Եւ Յունաստան, ոչ Ռուսիոյն պատերազմանալ զրկած չեն դեռ : Սուաւի ծովածոցը : Հաւանական է որ առաջարկուած նաւային ցոյցը իւր յարձակողական բնութիւն կորուսած լինի սոցիալական նախարարութեան փոփոխմամբ :

Փարիզ, 7 փետրվար

Լօնտօնէն Corresp. Polit. լրագրին գրուած մի լրջակցութեան նախընթաց, օսմանեան դեպքան Ռիւթէմփալան յայտնեցին է Պ. Կլաւորթի որ եթէ Յոյններն պառնայած դիրքերէն յետ կանչեն սոցիալական նաւատորմը, Թիւրքիան պիտի ստիպուի պատերազմ հրատարակել Յունաստանի դէմ զի Օսմանեան զանձարանը այլևս չէ կարող դիմանալ 400,000 անձերէ բաղկացած մի զօրաւանակ երկար ժամանակ պատերազմական վիճակի մէջ պահելու ծախքերին :

— Ալեքէի մէջ լուր կայ թէ Պ. Կլաւորթը բարեկամական խորհուրդներ տուեր է Յունաստանին Կ. Պոլսի մէջ հեղինակական դրօշակը թիւրքերէն թշնամանաւ լինելուն լուրը մեծ դրդաւորութիւն պատճառած է Ալեքէի մէջ : Հեղինակական կառավարութիւնը բացատրութիւններ խնդրած է այդ նկատմամբ :

— Ռուսիան միայն, ինչպէս նախատեսուած էր, առարկութիւններ կան թիւրքո-սլովակաւական կարգադրութեան դէմ : Օսմանեան պաշտօնական շրջանակներին մէջ կը յուսացուի թէ այն պետութիւններ որոնք վերջին քօնֆերանսին մէջ խորհուրդ տուին Գրան ուղղակի համաձայնուիլ Պալկաքիայի հետ, Գրան պիտի գործակցին համաձայնութիւն դադարեցնելու համար : Կը հաւատեն թէ Ալմանիան մանաւորապէս կաշխատի այս բանի համար Ռուս կառավարութեան մօտ :

— Պէրլմանէն կիմոնդներն թէ պատերազմական ատեանը 3 ամիս բանտարկութեան դատաւարուած է սոցալ-յակոյթի դուրս Պէրլիին և աւագ սալար Կրիւլին, վերջին պատերազմին մէջ իրենց ունեցած սխալ ընթացքին համար :

Փարիզ, 8 փետրվար

Կ. Պոլսէն կիմոնդներն թէ Կ. Պոլսի և Սօֆիայի մէջ սատակ տանող գաղութներն կը տիրէ ի նկատի ունենալով պոլկարօ-թիւրք համաձայնութեան Ռուսիայէն մերժուելուն հետեւեալները :

Փարիզ, 9 փետրվար

— Յունական ջուրերին մէջ նաւային ցոյցին մանաւորները ռուսական պատերազմականները Զմիռն հասած են : Կը հաւատեն թէ հոկաճարման ստացած են և առժամայէն պիտի մնան Զմիռնի նաւահանգիստը :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇԱՐԱԹԱԿԱՆ ՏԵՄՈՒԹԻՒՆ

ՓԵՏՐՎԱՐ 2 ԷՆ 9

ՆԵՐԱՇՈՒԹԻՒՆ

==

ՐՈՒՐԴ. Շարժում վաճառմանը 2500 հազի կը հասնին, որոցմէ գլխաւորները կը նշանակեմք. 1000 հազի Խորասան ճերմակները 140 ֆր. և դուստրները զանազան դներով : 930 հազի Անկորա 97½ ֆր. 370 հազի Թէրէքէմէ B 80 G C 77½ ֆր. 400 քիլօն :

ՐԱՄՊԱԿ. Գրեթէ գործ չըլլար և գիները ինչպէս հակառակն են :

ՄԵՏԱՔԱՆԴԵՆ. Գործարանները պէտքերէն լրացուցած ըլլալով գործերը մի քիչ ծանրացած են, այսու ամէն նայելու դիմերը հաստատ կը շարունակեն և ամեն տեսակներէ բաւականին վաճառմանը եղած են :

ԿԱՆԵՓ. ճերմակները 58-62 և դորչադայները 53-55 ֆր. 100 քիլօն :

ՅՈՐԵՆ. Հրապարակը միշտ ծանր կերթայ և օրուան գիները ըստ տեսակին 14-19 ֆր. 100 քիլօն :

ՎԱՐՍԱԿ (avoine). Շատ քիչ գործ չըլլայ, գիները ըստ տեսակին 11½-13 ֆր. Սամանի ապրանքները, 14 ֆր. Ռոտտի միջին տեսակները 15 ֆր. Ռոտտի ապրանքները 100 քիլօն :

ԵԳԻՊՏԱՅԱՐԵՆ (maïs). Պատրաստ 12¾ և ապրանքների 12½ ֆր. 100 քիլօն :

ԼՈՒՐԻՍ. Տրապիզուն մագրուած տեսակները 24½-25 ֆր. 100 քիլօն :

ԿԱՆԵՓԻ ՀՈՐԵՆ (graines de chanvre). Բաւական կը փնտուռի, Տաճկաստան Սև ծովու ապրանքները 27½-28 ֆր. Օտէսա և Տանուփի տեսակները 22 ֆր. 100 քիլօն :

ԹՈՒՉԱԿԵՐ (alpiste). Հաստատ է, 26½-27 ֆր. 100 քիլօն :

ՇՈՒՇՄԱՆ (sésames). 38½ ֆր. 100 քիլօն :

ԽԱՆԵՓ. 28-28½ ֆր. 100 քիլ. :

ԿՏԱԿԱՆ. 24-25 ֆր. 100 քիլ. :

ԿԱՂԻՆ. Բաւական կը փնտուռի, կտրածը 82 և չը կտրածը 36-37 ֆր. 100 քիլօն :

ԾԻՐԱՆԻ ԿՈՒՏ. Պահանջ կայ, ըստ ապրանքները 58-60 ֆր. 100 քիլօն :

ԴԵՂԱՆԱՆ. Անգործ է, անուանական գին 100-115 ֆր. 100 քիլ. :

ՄԵՂԱՄԱՐ. Գործեր չըլլան բայց պակաս գներով, 155-162½ ֆր. 50 քիլօն :

ԱՅՄԻ ՄՈՐԹ. Ըստ տեսակին 26-34 ֆր. տուրքին :

ԱՐՇԱՆՈՒԹԻՒՆ

==

ՇԱՐԱՐ. 3 քիլանոցը 34½ և 2 քիլանոցը 55½ ֆր. 100 քիլօն :

ՅՈՐԴՔ. Հրապարակը միշտ ծանր է, 40-52 ֆր. 50 քիլօն Բիւի ապրանքները :

ՈՐԴԱՆ ԿԱՐՄԻՐ. Գիները կը բնանան, ճերմակները 3, 60-3, 75 և սերերը 3, 40-4, 20 ֆր. քիլօն :

ՊԻՊԵՂ. Սենկարօրի տեսակները 33 և Ժովաի ապրանքները 85 ֆր. 50 քիլօն :

Գ.

ՄԱՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐ

Ա. Զ. Գ.

«Արմենիա»-ի բաժնորդ գրուել ցանկ-
կացողներին գիշերով համար, ու
բոլորինք նոր բաժնորդագրութիւն-
ներն ընդունել խրաքանչիւր ամսի
մէկէն սկսելով: Նախորդ թիւերն կը
դրկուին անոնց միայն որք յատկապէս
փափագ կը յայտենեն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՓԻՍՏԻՆԵՐ Մ. ՓՈԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

Ա. ՀԱՅ ԳԻՒՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԻՄԸ ԳԻՆ 50 ամբիւմ.
Բ. ՀԱՅ ԳԻՒՆՆԵՐԻ » 20 »

Յը ծախսին Մարտի, «Արմենիա» քա-
ղի խմբագրատունը:

Փոստը քաղաքացիներին կը դրկուի փոս-
տով, երբ վերադարձան ցինքով Ֆրանսա-
կան, բոլորին կամ ուսանական փոստի
բարագրում դրկեն «Արմենիա»-ի խմբա-
գրատունը:

ՄԱՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐ

ՆԱԽԱԳԻՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՆՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅ-
ԱՐՄԵՆԻԱ ԳԵՆԱՍՏ ՍՐԵՆԵԼԵԱՆ ՏԱՃԱՍՏ-
ՏԱՆԻ

ՏԵՂԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆԻ ՍԱՐԷՆ ԵՒ ՉՈՐԷՆ
ՀՆԷՆ ԵՒ ՆՈՐԷՆ ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏՆՈՅ

==

Մասն Ա. Բ. Գ. (աւարտ)

Հայաբնակ գաւառաց ընդհ. նկարա-
գրութիւնն, տեղագրութիւնն, աշխար-

հագրութիւնն, շէն և ամառի վանորէից
նկարագրին, տեղագրութիւնը և այլ նիւ-
թեր պարունակող Ա. Զ. Գ. մի է, ամե-
նակարեւոր և հետաքրքրական գրուած
չըժանցեաց և շատ նուրբ տեսութեամբ
արժանի ամեն Հայու յաճախակի վերա-
նութեան:

Կը գտնուի բոլոր գրադատաց քով-
կեզրոնատեղին է Պոլիս Պահճէ-գափու
Հայագործի փոստ դէմ Գ. է. Գ. ճոնեանի
վաճառատուն, թիւ 11:

Գին — Ա. և Գ. մասերն 8 ական, խի
Բ. մասն 10 դահեկանի:

Վարժարանաց համար գոհացուցիչ
զեղչ կը լինի, և յանձնարարութիւնը
ճշգրիտ կը կատարուին:

TRIBUNE DES PEUPLES

(Revue internationale du mouvement social
dans les cinq parties du monde)

ADMINISTRATION:

Librairie des Deux-Mondes
Paris. — 17, rue de Loos. — Paris.

ABONNEMENT D'UN AN:

Union postale 6 francs, Département 5 francs,
Paris 4 fr. le numéro 25 cent.

Le premier numéro de cette revue men-
suelle qui vient de paraître est destiné à
passionner tous ceux qui vivent dans le
monde de la science et du mouvement
social. — Nous y remarquons entre autres
un article sur la propriété dû à la
plume éloquent de l'illustre géographe
Elisée Reclus, faisant ressortir tous les
maux engendrés par la propriété indivi-
duelle, l'autre article intitulé: *La
révolution dans la médecine*,
par Cassius, enseigne les moyens de régé-
nérer l'espèce humaine au moyen de la
transfusion; il ne s'agit rien moins,

paraît-il, que de prolonger la durée de la
vie chez les vieillards et de rétablir la santé
des malades. — Nous y lisons aussi une
revue du mouvement social dans les cinq
parties du monde des pays suivants: *Alle-
magne, Belgique, Hollande, Brésil,
Chili, Chine, Espagne, France, Grèce, Îles
Britanniques, Italie, Luxembourg, Mexi-
que, Perse, République Argentine, Serbie,
Suisse, etc., etc.*, des plus intéressantes au
point de vue socialiste, mais... nous ne
voulons pas déflorer le plaisir de nos lec-
teurs; qu'ils lisent eux mêmes cette revue,
intéressante au plus haut degré.

P. S. — On peut s'abonner sans frais
dans tous les bureaux de poste.

Envoi franco et gratis d'un numéro à
titre spécimen.

JOHN SARKIS

PAPASIAN

PAPETERIE — LIBRAIRIE

Magasin de Musique

RUE FRANQUE, PASSAGE CRAMER, 1

SMYRNE (Turquie d'Asie)

Fournitures pour Consuls, Agences,
Bureaux, Écoles, etc.

Articles pour Photographes, peintres
et ingénieurs.

Cartes Géographiques et maritimes
Plans de Smyrne et photographies (vues)
de différentes villes de l'Asie-Mineure.

Reliure en tous genres, et Commis-
sions de travaux d'imprimerie.

Tableaux, Corniches, Baguettes. Enca-
drements avec soin et précision.

Grand assortiment de Musique des

plus renommés éditeurs et *Seul Dépôt*
des éditions économiques de Ricordi,
Peters et Litoff.

Instruments à Cordes, Pupitres-musi-
que, Cordes pour Violon, Guitare,
Mandoline et Piano des meilleures fabri-
ques d'Europe, etc., etc.

On se charge de toutes sortes de Commissions.

Un succès de la France à l'Étranger.
Si les Français à l'étranger
soutenaient les produits de
la mère patrie avec autant
d'enthousiasme que le sig-
nataire de cette lettre pour
un produit étranger à son
pays, la concurrence étran-
gère ne serait plus à redouter.
» Colchester (Angl.) Je viens
de recevoir une lettre d'un M. de Saint-Aubin
(Gironde), qui me fait l'honneur de me demander
si je reconnais avoir été soulagé, par vos *Pilules*
Suisse, des maux d'estomac dont je souffrais.
Je viens de lui répondre pour lui certifier que tout
ce que ma lettre publiait était la vérité pure, et que
vos *Pilules* Suisse, étaient, sans contredit, les
meilleures pilules du monde. Cela est si vrai, que
je vous prie de m'en envoyer encore trois boîtes
à 1 fr. 50 la boîte. Je les recommande à toutes mes
connaissances, et tous ceux qui en prennent en
sont satisfaits, surtout un monsieur qui, toutes
les fois qu'il me rencontre, ne cesse d'en faire des
éloges. Je vous autorise à publier ma lettre et je
répondrai toujours avec plaisir aux personnes qui
m'écritont. « A. Saint-Aubin, 33, Saint-John's Street, »
A. Hertzog, Ph^{ce}, 28, rue de Grammont, Paris.

INSECTICIDE BOUVAREL

TORD-BOYAUX
Destruction infallible
des Rats, Mulots, etc.
75 CENT. la boîte.
d. t. l. pharm^{ce} et march^{de} de coul^{re}
PIOT FRÈRES, Successeurs
de GUERARD et Cie, 28, Rue Ste
Croix-de-la-Brettonnerie, Paris

ՏԵՂԵՆ — ԽՐԵՍՏԻՐ
Մ. ՓՈԹՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant: FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՏԻ 31
Հայերէն տպարան Մ. Փոթոնգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER
rue Vacon 50.

IMPRIMERIE DU MIDI

TYPOGRAPHIE

M. SCHICKLER

LITHOGRAPHIE

Rue Vacon, 50. - Marseille

Prix-Courants	Spécialité pour Brochures, Catalogues et Mémoires	Cartes de Visite
Factures		et d'Adresse
Circulaires Commerciales		Lettres de Mariage
Entêtes de Lettres		et de Naissance
Enveloppes		Mandats

OUVRAGES DE LUXE

JOURNAUX DE TOUS FORMATS

LETTRES DE DÉCÈS EN 1 HEURE

Affiches en noir et en couleurs, Prospectus

AVIS. — La Maison se recommande par la Netteté de son Travail et par la prompte exécution des Commandes